

[Tholstrup.]

danske selskaber, som har indskudt 27½ pct. — jo heller ikke er særlig varme på tanken om fortsættelse, og dog tror jeg, at kunne man få de tre udenlandske selskaber med, som har erfaring i minedrift, ville man kunne nytte beløbet i danske virksomheder, og i så fald kunne der måske være mere rimelighed i, at staten fortsatte som hidtil, ud fra den betragtning, at det drejer sig om at få ført disse efterforskninger til bunds. Da de private selskaber, som har forstand på det, ikke ønsker at stikke flere penge i det, synes jeg, denne omstændighed er tilstrækkelig til at fortælle den danske regering og folketinget og den danske befolkning, at chancerne for nogensinde at få gevinst her er elimineret, og der er kun risikoen tilbage. Jeg tror derfor, det vil være klogt ikke at kaste de gode penge efter de dårlige, og vi kan derfor ikke give tilslutning til lovforslaget.

Statsministeren (Hans Hedtoft): Jeg vil gerne takke de ærede ordførere, som har givet tilslutning til det foreliggende lovforslag.

En særlig tak vil jeg rette til det ærede medlem hr. Halfdan Hendriksen, fordi det ærede medlem fra denne talerstol udtalte noget, som både tinget og offentligheden bør være opmærksom på, nemlig at der i forbindelse med de undersøgelser, vi har i gang i Grønland, af denne sag — og det gælder den til enhver tid siddende danske regering — må anlægges videregående synspunkter i hele dette anliggende end de rent forretningsmæssige. Danmark har på dette område ganske særlige forpligtelser.

Til de ærede medlemmer hr. Steen og hr. Halfdan Hendriksen vil jeg sige, at det er en selvfølge, at vi i udvalget kan se nærmere på det forrentningsproblem, som begge de ærede medlemmer var inde på.

Til det ærede medlem hr. Alfred Jensen skal jeg ganske kort sige, at det beror på en misforståelse, når det ærede medlem tror, at en efterforskning i sit nuværende omfang, med den grundighed og det tekniske udstyr, som Nordisk Mineselskab i dette øjeblik arbejder med, skulle kunne gøres billigere for staten end nu; det er en misforståelse, som det ærede medlem ikke ville have gjort

sig skyldig i, hvis han kendte nøjere til sagen. Det er rigtigt, at det er et meget begrænset antal grønlandere, der foreløbig arbejder på stedet; det ligger i sagens natur, at det fortrinsvis er specialarbejdere og højt uddannede folk, der anvendes i dette øjeblik. Jeg kan ikke garantere for tallet, men jeg tror ikke, der anvendes mere end et par grønlandere i den ret fåtallige arbejderstab, der er i gang for tiden. Det ville iøvrigt være dyrere at transportere grønlandere fra Vestgrønland til Østgrønland, end det er at transportere arbejdere fra et af de skandinaviske lande derop.

Det ærede medlem hr. Tholstrup gjorde sig til talsmand for det synspunkt, at vi af de erfaringer, vi har gjort indtil dette øjeblik, at de private selskaber nu vil trække sig ud, bør drage den konklusion, at så burde også staten holde op. Heroverfor vil jeg sige, at det, der foreligger her, er jo, at der endnu er kapital tilbage af Nordisk Mineselskabs oprindelige kapital, og de private aktionærer ønsker ikke at trække sig tilbage. Hvis det var således, at de private selskaber i dette øjeblik erkendte, at der er ikke mere at tale om, så ville de dog redde den kapital, der var tilbage, og så ville det, hvis der ikke var nogen chance, være uforvarligt af nogen minister, af noget selskab og nogen bestyrelse at foreslå fortsættelse.

Jeg understreger, at foretagendet er fortsat, som det var ved starten, risikofyldt. Men det er urigtigt at hævde, at alle chancer er undersøgt, og at der er ingen tilbage. Det ærede medlem bør erindre, at da man for mere end en menneskealder siden startede med kryolitbrydning i Grønland, havde denne brydning omtrent samme start, og den grønlandske kryolitbrydnings pionerer var udsat for akkurat de samme bebrejdelser, som man fra visse sider nu retter mod den kreds af fortjenstfulde private personer, private selskaber, som er gået i gang med at undersøge blyforekomsterne. Det er et synspunkt, jeg gerne vil have lov at understrege.

Iøvrigt gentager jeg min tak til alle ordførere, der var positivt indstillede overfor lovforslaget, og jeg erklærer mig villig til at forelægge alle oplysninger sagen vedrørende i det udvalg, man har udtrykt ønske om bliver nedsat.